

2009 m. gegužės 7 d., ketvirtadienis

Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų santykiai pagal Lisabonos sutartį

P6_TA(2009)0388

2009 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų santykių plėtojimo pagal Lisabonos sutartį (2008/2120(INI))

(2010/C 212 E/13)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į prie Amsterdamo sutarties pridėtą Protokolą dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į prie Amsterdamo sutarties pridėtą Protokolą dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo,
- atsižvelgdamas į Lisabonos sutartį, ypač į Europos Sąjungos sutarties 12 straipsnį,
- atsižvelgdamas į prie Lisabonos sutarties pridėtą Protokolą dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje, ypač į jo 9 straipsnį,
- atsižvelgdamas į prie Lisabonos sutarties pridėtą Protokolą dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo,
- atsižvelgdamas į savo 2002 m. vasario 7 d. rezoliuciją dėl Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų ryšių vykdant Europos integraciją ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2003 m. sausio 27 d. Vyriausybės ir parlamentų santykių Bendrijos klausimais gaires (pavyzdiniai minimalūs standartai, vadinamosios „Kopenhagos parlamento darbo gairės“) ⁽²⁾, priimtas XXVIII Europos Sąjungos parlamentų Bendrijos ir Europos reikalų komitetų konferencijoje (COSAC),
- atsižvelgdamas į 2008 m. birželio 21 d. Tarpparlamentinio bendradarbiavimo Europos Sąjungoje gaires ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 4 d. Paryžiuje vykusios XL COSAC susitikimo išvadas, ypač į jų 1 punktą,
- atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio mėn. Airijos parlamento pakomitečio pranešimą „Airijos ateitis Europos Sąjungoje“, ypač į šio pranešimo santraukos 29-37 punktus, kuriuose raginama gerokai sustiprinti parlamentinę nacionalinių vyriausybių, kaip Tarybos narių, veiklos kontrolę,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą ir Užsienio reikalų komiteto bei Vystymosi komiteto nuomones (A6-0133/2009),

⁽¹⁾ Priimta pagal Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą A5-0023/2002 (G. Napolitano pranešimą) (OL C 284 E, 2002 11 21, p. 322).

⁽²⁾ OL C 154, 2003 7 2, p. 1.

⁽³⁾ Pataisyta gairių redakcija, dėl kurios per 2008 m. birželio 20-21 d. Lisabonoje vykusį posėdį susitarė Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų sueiga.

2009 m. gegužės 7 d., ketvirtadienis

- A. kadangi paskutinė Europos Parlamento rezoliucija santykių su nacionaliniais parlamentais klausimu buvo priimta 2002 m., taigi metas ją iš naujo persvarstyti,
- B. kadangi Europos Parlamentas tiesiogiai atstovauja piliečiams Sąjungos lygiu, o valstybėms narėms Taryboje atstovauja jų vyriausybės, kurios demokratiškai atskaitingos savo nacionaliniams parlamentams (žr. Lisabonos sutartyje pateiktos ES sutarties 10 straipsnio 2 dalį); kadangi Europos Sąjungoje būtina stiprinti parlamentarizmą vadovaujantis dviem pagrindiniais požiūriais: pirma, Europos Parlamento galių išplėtimu remiantis visais Europos Sąjungos sprendimais, antra, nacionalinių parlamentų galių stiprinimu atitinkamų jų valstybių vyriausybių atžvilgiu,
- C. kadangi Europos Konventui vykdant savo veiklą buvo užtikrintas itin sėkmingas nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento atstovų bei pastarųjų ir valstybių kandidačių parlamentų atstovų bendradarbiavimas,
- D. kadangi surengtos jungtinės parlamentinės konferencijos specifiniais klausimais per svarstymų laikotarpį, davė gerų rezultatų, taigi norint sušaukti naują Konventą arba panašiomis aplinkybėmis galima būtų pasinaudoti šia priemone,
- E. kadangi pastaraisiais metais Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų santykiai pagerėjo ir tapo įvairesni, o pačių parlamentų ir jų komitetų lygmeniu vykdoma vis daugiau veiklos,
- F. kadangi ateityje plėtojant santykius turėtų būti atsižvelgiama į įvairios esamos praktikos privalumus ir trūkumus,
- G. kadangi Lisabonos sutartyje nacionaliniams parlamentams užtikrinus naujas kompetencijos sritis, ypač susijusias su subsidarumo principu, jie skatinami anksti pradėti aktyviai dalyvauti politikos formavimo procese ES lygiu,
- H. kadangi visų formų tarpparlamentinis bendradarbiavimas turėtų atitikti du pagrindinius principus – didesnio efektyvumo ir parlamentinio demokratizavimo,
- I. kadangi pagrindinis Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų uždavinys ir funkcija – dalyvauti priimant teisėkūros sprendimus ir atitinkamai tikrinti nacionalinio ir Europos lygių priimtus politinius sprendimus; kadangi dėl šios priežasties artimo bendradarbiavimo bendros gerovės labai nebus per daug, ypač kalbant apie ES teisės perkėlimą į nacionalinę teisę,
- J. kadangi reikėtų sukurti politines gaires, kuriomis vadovaudamiesi Europos Parlamento atstovai ir organai galėtų nuspręsti dėl būsimų veiksmų plėtojant EP santykius su nacionaliniais parlamentais ir įgyvendinant Lisabonos sutarties nuostatas, susijusias su nacionaliniais parlamentais,

Lisabonos sutarties įnašas į santykių plėtojimą

1. palankiai vertina Lisabonos sutartyje (vadinamojoje „Parlamentų sutartyje“) nacionaliniams parlamentams suteikiamus įsipareigojimus ir teises, kuriais stiprinamas jų vaidmuo politiniuose Europos Sąjungos procesuose; mano, kad šias teises galima suskirstyti į tris kategorijas:

Informacija apie:

- laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės srityje vykdomų politikos įvertinimą;
- nuolatinio vidaus saugumo komiteto procedūras;

2009 m. gegužės 7 d., ketvirtadienis

- pasiūlymus iš dalies keisti Sutartis;
- paraiškas tapti Sąjungos nare;
- supaprastintą Sutarties keitimo tvarką (prieš šešis mėnesius);
- pasiūlymus dėl Sutartį papildančių priemonių;

Aktyvus dalyvavimas:

- užtikrinant tinkamą Europos Sąjungos veikimą (bendroji nuostata);
- kartu su Europos Parlamentu vykdant Europolo ir Eurojusto veiklos kontrolę;
- Sutarties keitimo konventuose;

Prieštaravimai, pareikšti dėl:

- dėl teisės aktų, neatitinkančių subsidiarumo principo, taikant „geltonosios kortelės“ ir „oranžinės kortelės“ procedūras;
- dėl Sutarties pakeitimų, atliktų taikant supaprastintą procedūrą;
- dėl priemonių, priimtų vykdant teisminį bendradarbiavimą civilinėse bylose (šeimos teisė);
- dėl subsidiarumo principo pažeidimo, pareikiant ieškinį Teisingumo Teisme (jeigu tai leistina pagal nacionalinę teisę);

Dabartiniai santykiai

2. su džiaugsmu pažymi, kad dabartiniai jo santykiai su nacionaliniais parlamentais ir jų nariais pastaraisiais metais buvo plėtojami pakankamai teigiama linkme, tačiau nepakankamai, ypač kiek tai susiję su naudojimusi šių formų bendra veikla:

- rengiant bendrus parlamentinius posėdžius horizontaliais klausimais, peržengiančiais vieno komiteto įgaliojimų ribas;
- rengiant nuolatinius jungtinių komitetų posėdžius bent du kartus per pusmetį;
- rengiant tarparlamentinius *ad hoc* posėdžius komitetų lygiu Europos Parlamento arba Europos Sąjungos Taryboje pirmininkaujančios valstybės narės parlamento iniciatyva;
- rengiant tarparlamentinius posėdžius komitetų pirmininkų lygiu;
- bendradarbiaujant parlamentų komitetų pirmininkams Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijoje;
- nacionalinių parlamentų nariams lankantis Europos Parlamente siekiant dalyvauti atitinkamų specializuotų komitetų posėdžiuose;

2009 m. gegužės 7 d., ketvirtadienis

- rengiant posėdžius Europos lygiu frakcijose arba partijose, kuriose visų valstybių narių politikai susitinka su Europos Parlamento nariais;

Būsimi santykiai

3. mano, kad turėtų būti kuriamos naujos Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų dialogo formos – dialogas parengiamuoju teisėkūros etapu ir jam pasibaigus;

4. ragina nacionalinius parlamentus dėti daugiau pastangų užtikrinant nacionalinių vyriausybių atskaitomybę už leidžiamų ES lėšų valdymą; ragina nacionalinius parlamentus stebėti nacionalinių poveikio vertinimų kokybę ir tai, kaip nacionalinės vyriausybės perkelia ES teisės aktus į nacionalinę teisę bei įgyvendina ES politiką ir finansavimo programas valstybės, regionų ir vietos valdžios institucijų lygiais; ragina nacionalinius parlamentus atidžiai stebėti, kaip atsiskaitoma už nacionalinius veiksmų planus, kurie numatyti pagal Lisabonos darbotvarkę;

5. mano, kad reikia remti nacionalinių parlamentų funkciją apsvarstyti teisės aktų projektus, kol jų dar nepradėjo svarstyti Europos Sąjungos teisės aktų leidėjai, taip pat jų atliekamą veiksmingą savo vyriausybių atstovų priežiūrą šiems posėdžiaujant Taryboje;

6. tvirtina, kad Europos Parlamento kvietimu nuolatos rengiant dvišalius jungtinius atitinkamų specializuotų komitetų posėdžius ir *ad hoc* tarpparlamentinius posėdžius komitetų lygiu sudaromos galimybės vykdyti dialogą ankstyvu dabartinių ar planuojamų teisės aktų ar politinių iniciatyvų raidos etapu, todėl šie posėdžiai turėtų būti toliau rengiami ir sistemingai plėtojami sukuriant nuolatinį atitinkamų komitetų tinklą; mano, kad prieš šiuos posėdžius arba po jų galima surengti *ad hoc* dvišalius komitetų posėdžius, kuriuose būtų sprendžiamos konkrečios valstybių narių lygmens problemos; mano, kad Komitetų pirmininkų sueigai būtų galima pavesti kartu su nacionaliniais parlamentais parengti specializuotų komitetų veiklos programą ir koordinuoti jos vykdymą;

7. pažymi, kad Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų specializuotų komitetų pirmininkų susitikimai, pvz., Užsienio reikalų komiteto, Konstitucinių reikalų komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininkų posėdžiai dėl mažo dalyvių skaičiaus taip pat naudingi siekiant keistis informacija ir nuomonėmis;

8. mano, kad pirmiau nenurodytų formų bendradarbiavimas gali veiksmingai padėti kurti Europos politinę erdvę, todėl turėtų būti toliau plėtojamas ir įvairinamas;

9. džiaugtusi šioje srityje įvestomis naujovėmis nacionalinių parlamentų lygiu, pvz., Europos Parlamento nariams suteikiama teise kartą per metus būti pakviestiems kalbėti plenariniuose nacionalinių parlamentų posėdžiuose, konsultaciniu pagrindu dalyvauti Europos reikalų komitetų posėdžiuose, dalyvauti specializuotų komitetų posėdžiuose, kai jie aptaria atitinkamus Europos Sąjungos teisės aktus, arba konsultaciniu pagrindu dalyvauti atitinkamų frakcijų posėdžiuose;

10. rekomenduoja skirti atitinkamai lėšų organizuoti specializuotų komitetų ir atitinkamų nacionalinių parlamentų komitetų posėdžius, o taip pat Europos Parlamento pranešėjų ir papildomų pranešėjų ir jų kolegų nacionaliniuose parlamentuose posėdžius, bei rekomenduoja apsvarstyti galimybę sudaryti techninės sąlygos vykdyti nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento specializuotų komitetų pranešėjų konferencijas;

11. mano, kad esant didesnėms nacionalinių parlamentų teisėms, susijusioms su subsidarumo principo laikymusi, kaip numatyta Lisabonos sutartyje, bus galima ankstyvu etapu daryti įtaką Europos teisės aktams ir juos tikrinti, o teisės aktų leidyba ir teisės aktų derinimas Europos Sąjungos lygiu bus geresni;

2009 m. gegužės 7 d., ketvirtadienis

12. nurodo, kad nacionaliniams parlamentams pirmą kartą suteikiamas apibrėžtas vaidmuo Europos Sąjungos klausimais – šio vaidmens neturi valstybių narių vyriausybės, ir juo Europos Sąjunga priartinama prie piliečių;
13. primena, kad nacionaliniai parlamentai nacionalines vyriausybes turi kontroliuoti pirmiausia remdamiesi atitinkamomis konstitucinėmis normomis ir įstatymais;
14. pabrėžia, kad nacionaliniai parlamentai atlieka svarbų vaidmenį įgyvendinant ES teisę ir kad šioje srityje ypač svarbi būtų keitimosi pažangiąja patirtimi sistema;
15. šioje srityje pastebi, kad elektroninės parlamentų keitimosi informacija platformos (IPEX tinklalapio ⁽¹⁾) sukūrimas yra didelis žingsnis pirmyn, nes joje galima laiku stebėti ES dokumentų tikrinimą nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento lygiais, o prireikus - kaip nacionaliniai parlamentai perkelia šiuos dokumentus į nacionalinę teisę; todėl mano, kad būtina skirti pakankamai lėšų siekiant užtikrinti šios Europos Parlamento techniniu požiūriu parengtos ir palaikomos sistemos veiklą;
16. planuoja sistemingiau stebėti nacionalinių parlamentų ir Komisijos dialogą parengiamuoju teisėkūros etapu (vadinamąjį M. Barroso iniciatyvą), kad jau šiuo ankstyvuojamu teisėkūros proceso etapu būtų žinoma nacionalinių parlamentų pozicija; ragina nacionalinius parlamentus minėtu etapu teikiamas savo nuomones tuo pat metu pateikti Europos Parlamentui;
17. palankiai vertina pastaraisiais metais pasiektą pažangą skatinant Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimą užsienio reikalų, saugumo ir gynybos srityse;
18. pripažįsta, kad nacionaliniai parlamentai yra svarbūs teikiant informaciją apie Bendrąją užsienio ir saugumo politiką (BUSP) ir Europos saugumo ir gynybos politiką (ESGP) nacionaliniu lygiu;
19. susirūpinęs dar sykį pažymi, kad parlamentams tenka nepakankamai atsakomybės užtikrinant BUSP ir ESGP priemonių finansavimą ir kad norint užtikrinti demokratinę visų šios politikos aspektų kontrolę, turi būti pagerintas Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimas minėtoje srityje ⁽²⁾;
20. norint užtikrinti nuoseklumą, veiksmingumą ir siekiant išvengti pastangų dubliavimosi, ragina panaikinti Vakarų Europos Sąjungos (VES) parlamentinę asamblėją, kai tik įsigaliojus Lisabonos sutarčiai ši Sąjunga visiškai ir galutinai susijungs su Europos Sąjunga;

COSAC paskirtis

21. mano, kad politinė COSAC paskirtis ateityje turėtų būti apibrėžta glaudžiai bendradarbiaujant Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams, ir kad COSAC, vadovaujantis prie Amsterdamo sutarties pridėtu Protokolu dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje, pirma, turėtų išlikti keitimosi informacija ir diskusijų bendrais politiniais klausimais ir pažangiosios patirties vykdant valstybių narių vyriausybių veiklos kontrolę klausimais forumas ⁽³⁾; be to, mano, kad antra, informacija ir diskusijos turėtų būti nukreiptos į teisėkūros veiklą, susijusią su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve bei subsidarumo principo laikymusi Europos Sąjungos lygiu;

⁽¹⁾ Tarpparlamentinė ES informacijos mainų sistema (angl. IPEX), oficialiai pradėjusi veikti 2006 m. liepos mėn.

⁽²⁾ 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo (OL C 139, 2006.6.14, p. 1) ir ES sutarties 28 straipsnio 3 dalis.

⁽³⁾ Žr. pirmiau minėtas Vyriausybių ir parlamentų santykių Bendrijos klausimais gaires (pavyzdinius minimalius standartus).

2009 m. gegužės 7 d., ketvirtadienis

22. yra pasiryžęs visapusiškai veikti pagal paskirtį, vykdyti su COSAC veikla susijusias savo pareigas ir toliau teikti techninę paramą COSAC sekretariatui bei nacionalinių parlamentų atstovams;

23. primena, kad Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų veikla COSAC konferencijoje turėtų kartotis ir nebūti suskaidyta; ja taip pat neturi piktnaudžiauti išorės subjektai;

24. mano, kad jo specializuoti komitetai turėtų aktyviau dalyvauti rengiant COSAC posėdžius ir kad juose šiems komitetams turėtų būti gausiau atstovaujama; mano, kad EP delegacijai turėtų vadovauti Konstitucinių reikalų komiteto pirmininkas ir į ją turėtų būti įtraukti atitinkamo COSAC posėdžio darbotvarkėje numatytus klausimus sprendžiančių specializuotų komitetų pirmininkai ir pranešėjai; mano, kad apie COSAC posėdžių rezultatus Pirmininkų sueiga ir Parlamento nariai turėtų būti informuojami po kiekvieno posėdžio;

*

* *

25. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

Piliečių iniciatyvos įgyvendinimas

P6_TA(2009)0389

2009 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento rezoliucija, kuria Komisijos prašoma pateikti pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl piliečių iniciatyvos įgyvendinimo (2008/2169(INI))

(2010/C 212 E/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į EB sutarties 192 straipsnio 2 pastraipą,
- atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio 13 d. Lisabonoje pasirašytą Lisabonos sutartį, iš dalies keičiančią Europos Sąjungos sutartį ir Europos bendrijos steigimo sutartį,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Konstitucijos Europai ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. vasario 20 d. rezoliuciją dėl Lisabonos sutarties ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2006 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl apmąstymų laikotarpio: diskusijų dėl Europos Sąjungos vertinimo struktūra, temos ir pagrindai ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklų 39 ir 45 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą ir į Peticijų komiteto nuomonę (A6-0043/2009),

⁽¹⁾ OL C 310, 2004 12 16, p. 1.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0055.

⁽³⁾ OL C 287 E, 2006 11 24, p. 306.